

แนวทางการพัฒนาจังหวัดระนอง

แนวทางการพัฒนาจังหวัดระนอง กำหนดขึ้นจากปัญหาารวมของจังหวัด ซึ่งพบว่า ปัญหาหลักที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขในระยะยาว ได้แก่ ปัญหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจและทรัพยากร ปัญหารองที่ควรได้รับการแก้ไขในระยะสั้น ได้แก่ ปัญหาทางด้านโครงสร้างพื้นฐาน จากปัญหาสำคัญดังกล่าวจึงกำหนดเป็นแนวทางการพัฒนาจังหวัดระนอง ซึ่งเสนอได้ตามลำดับต่อไปนี้

6.1 นโยบายการพัฒนา

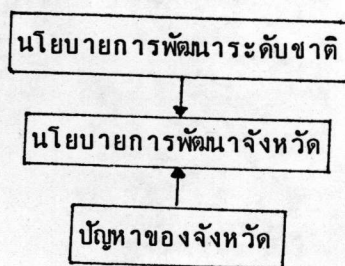
6.2 วัตถุประสงค์ของการพัฒนา

6.3 แนวทางการพัฒนา

6.1 นโยบายการพัฒนา การกำหนดนโยบายในการพัฒนาจังหวัดระนองนี้ ได้กำหนดประเด็นในการพิจารณาอยู่ 4 ประการ คือ กำหนดว่านโยบายในการพัฒนาจังหวัดนี้

1. จะต้องสอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาระดับชาติหรือระดับภาค
2. จะต้องมุ่งเน้นการแก้ปัญหาในพื้นที่
3. จะต้องมุ่งเน้นที่จะลดความเหลื่อมล้ำภายในพื้นที่ และกระจายรายได้อย่างทั่วถึง
4. จะต้องเป็นแนวทางในการกำหนดแผนในอนาคต

จากประเด็นการพิจารณาทั้ง 4 ประการดังกล่าว จึงจำเป็นต้องสำรวจข้อมูล 2 เรื่อง ได้แก่ การสำรวจนโยบายการพัฒนาระดับชาติที่เกี่ยวข้องกับจังหวัด กับ การสำรวจปัญหาของจังหวัด ตามแผนภูมิ

แผนภูมิ 6.1 การกำหนดนโยบายการพัฒนาจังหวัด

6.1.1 นโยบายการพัฒนาในระดับชาติและระดับภาค¹ ในระยะของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) รัฐบาลเริ่มดำเนินการพัฒนาภาคได้อย่างจริงจังมากขึ้น การพัฒนาประกอบด้วยแผนงาน โครงการที่มุ่งแก้ปัญหาในระยะสั้น และแผนงาน โครงการที่มุ่งแก้ปัญหาในระยะยาว

สำหรับโครงการที่จะมุ่งแก้ปัญหาในระยะยาวของรัฐบาลที่มีความสำคัญมากที่สุด ได้แก่ โครงการพัฒนาเมืองหลัก พื้นที่เป้าหมายที่จะต้องพัฒนาต่อเนื่องจากแผนฯ 4 ให้สำเร็จ ผลก่อนได้แก่ เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา และสงขลา-หาดใหญ่ ส่วนอีก 6 เมือง คือ พิษณุโลก นครสวรรค์ อุตรธานี ราชบุรี สุราษฎร์ธานี และภูเก็ต จะเริ่มให้เตรียมการพัฒนาต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

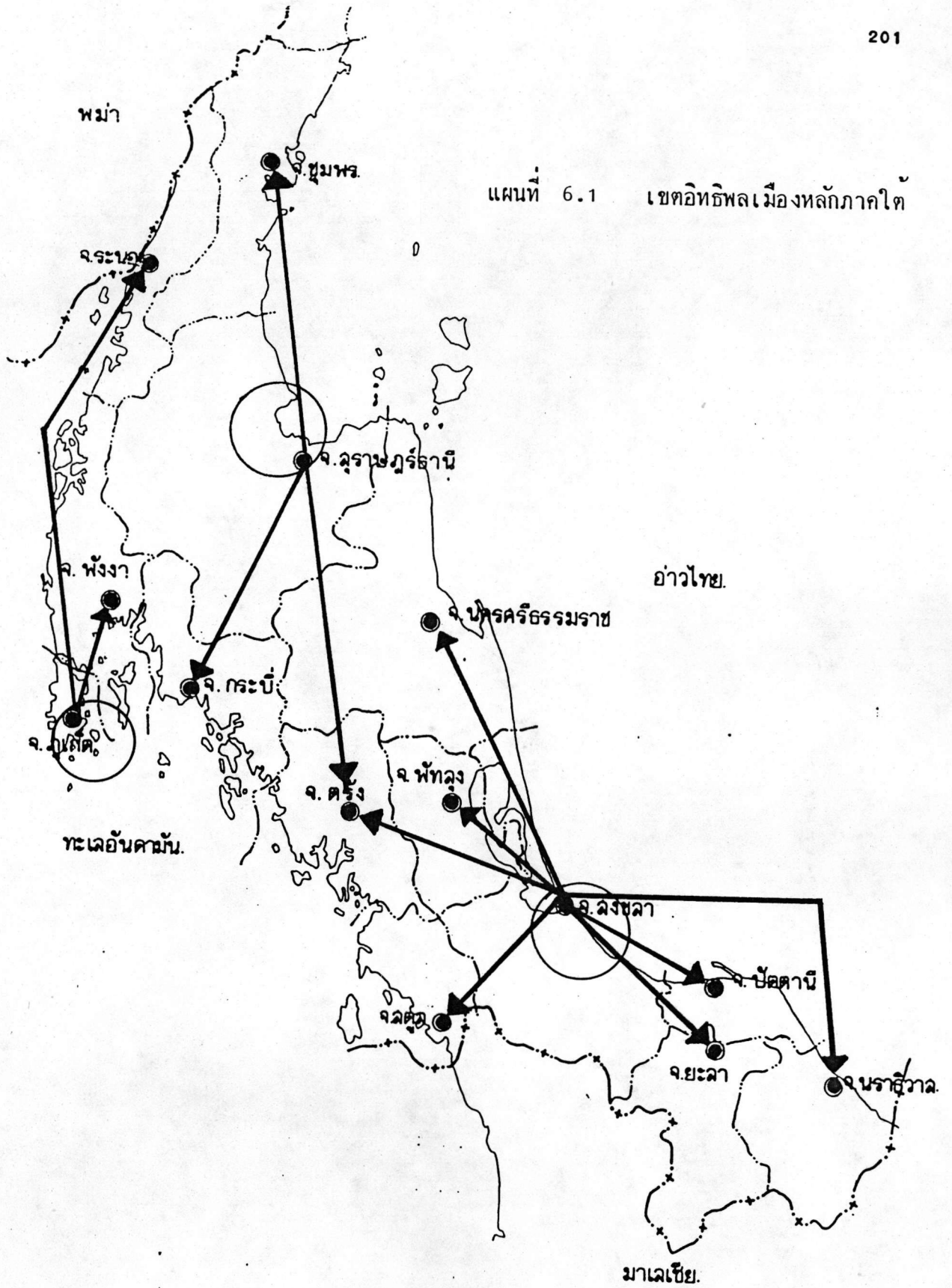
1. ลดความเหลื่อมล้ำของฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างกรุงเทพมหานครและภูมิภาคให้น้อยลง
2. ปรับปรุงโครงสร้างชุมชนเมืองให้พัฒนาอย่างมีระบบ และมีชุมชนขนาดกลางที่เหมาะสม
3. สร้างฐานเศรษฐกิจและสังคมขึ้นในภูมิภาค ให้เป็นศูนย์กลางความเจริญของท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยแก้ปัญหาความยากจนและการอพยพของประชาชนจากชนบทมายังกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษาเพื่อพัฒนาภาคใต้ตอนบนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2526 - 2528 นั้น ปรากฏว่า จังหวัดระนองเป็นเมืองภายใต้เขตอิทธิพลของภูเก็ต (แผนที่ 6.1)

การพัฒนาเมืองหลักภูเก็ตจะเริ่มดำเนินการในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 คาดว่าผลการพัฒนาดังกล่าวจะเป็นการปรับปรุงให้ภูเก็ตมีบทบาทหน้าที่เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม การค้า-บริการ และเป็นเมืองท่าระดับประเทศสำหรับการขนส่งสินค้าต่าง ๆ ของจังหวัดต่าง ๆ ที่มีที่ตั้งอยู่บริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน จึงอาจคาดหมายได้ว่า ผลผลิตสินค้าโภคภัณฑ์ขั้นปฐมจากจังหวัดระนองที่สำคัญได้แก่ สินค้าไม้ สินค้าประมง และแร่ธาตุต่าง ๆ สามารถจะนำไปใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมภายในภาค แทนที่จะส่งไปจำหน่ายยังภูมิภาคอื่น ๆ

¹ สศช., ผลการพัฒนาในระยะครึ่งแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 - 2527) (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2529), หน้า 207 - 208

แผนที่ 6.1 เขตอิทธิพลเมืองหลักภาคใต้

ลักษณะเช่นนี้ ทำให้มีการหมุนเวียนของเศรษฐกิจเกิดขึ้นภายในภาค ซึ่งจะกระตุ้นให้เศรษฐกิจโดยรวมเติบโตขึ้นในที่สุด

ดังนั้น แผนพัฒนาเมืองหลักก็เกิดขึ้นจึงมีความสัมพันธ์โดยตรงกับจังหวัดระนอง ฉะนั้น แนวทางการพัฒนาจังหวัดระนองจึงควรเป็นการพัฒนาที่จะสามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเมืองหลัก ทั้งในลักษณะการรับและการส่งต่อกันและกัน นั่นคือให้ระนองสามารถตอบสนองความต้องการด้านวัตถุดิบแก่เมืองหลักได้อย่างเพียงพอ ในขณะที่เมืองหลักจะต้องมีขีดการบริการที่ตอบสนองความต้องการของจังหวัดระนองได้เช่นเดียวกัน

6.1.2 ปัญหาหลักของจังหวัดระนอง ในบทที่ 5 มีการวิเคราะห์พื้นที่ในเชิงเปรียบเทียบ ด้วยการกำหนดปัญหาและพื้นที่ปัญหา จำแนกเป็นสาขากายภาพ เศรษฐกิจและสังคม ช่วยให้สรุปได้ว่า ปัญหาระยะยาวของจังหวัด ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจและทรัพยากรกระจายบริการสาธารณะต่าง ๆ ไม่สม่ำเสมอ ทุกพื้นที่ (รายละเอียดปรากฏอยู่ในที่ 5)

6.1.3 นโยบายการพัฒนาจังหวัดระนอง จากการสำรวจนโยบายระดับชาติ และปัญหาที่เกิดขึ้นภายใต้พื้นที่ นำมากำหนดเป็นนโยบายหลักสำหรับการพัฒนาจังหวัดระนอง 3 ประการดังนี้

1. เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้และบริหารทรัพยากรที่เป็นอาชีพพื้นฐานของจังหวัด ได้แก่ การทำการประมง ป่าไม้และเหมืองแร่ให้มีสัมฤทธิ์ผลลงไป
2. เร่งรัดขยายฐานเศรษฐกิจเพิ่มจากอาชีพพื้นฐาน ได้แก่ สาขาการเพาะปลูกและการท่องเที่ยว เพื่อเสริมสร้างสถานะทางเศรษฐกิจของจังหวัดให้เกิดความมั่นคงยิ่งขึ้น
3. เร่งรัดพัฒนาชนบท เพื่อลดความแตกต่างเหลื่อมล้ำกันในระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ ทั้งด้านการประกอบอาชีพและด้านบริการสาธารณะต่าง ๆ

6.2 วัตถุประสงค์ในการพัฒนา

จากนโยบายในการพัฒนาดังกล่าวนั้น สามารถกำหนดเป็นวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาจังหวัดที่คาดหวังว่าจะตอบสนองความต้องการของจังหวัดในระยะสั้น และเป็นการเตรียมการพัฒนาพื้นที่ในระยะยาว วัตถุประสงค์ของการพัฒนาจังหวัดระนองมี 3 ประการ ได้แก่

1. เพื่อป้องกันทรัพยากรที่เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของจังหวัดมิให้ทรุดโทรม
2. เพื่อพัฒนาอาชีพออกไป สู่สาขาการผลิตอื่น ๆ ที่จะทำให้จังหวัดมีสถานะทางเศรษฐกิจที่เป็นปึกแผ่นมั่นคง

3. เพื่อให้ประชาชนได้บรรลุความต้องการขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง อันจะเป็นการลดความกดดันที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างพื้นที่ให้หมดสิ้นไป

กรอบนโยบายและผลที่คาดหวังจากการกำหนดนโยบายปรากฏในแผนภูมิที่ 6.2

6.3 แนวทางการพัฒนาจังหวัดระนอง

แนวทางการพัฒนาจังหวัดระนองมุ่งที่จะดำเนินการตามนโยบาย และวัตถุประสงค์ตามที่วางไว้ นั่นคือมุ่งเน้นการพัฒนาฐานเศรษฐกิจ และมุ่งเน้นการกระจายการพัฒนาบนพื้นที่แนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุตามนโยบายหลักดังกล่าว ประกอบด้วยแนวทางใหญ่ ๆ

2 แนวทาง ได้แก่

1. แนวทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ
2. แนวทางการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน

6.3.1 แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ การพัฒนาเศรษฐกิจเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดปัจจัยหนึ่งต่อการพัฒนาพื้นที่และประชากร วัตถุประสงค์หลักในการพัฒนา คือ

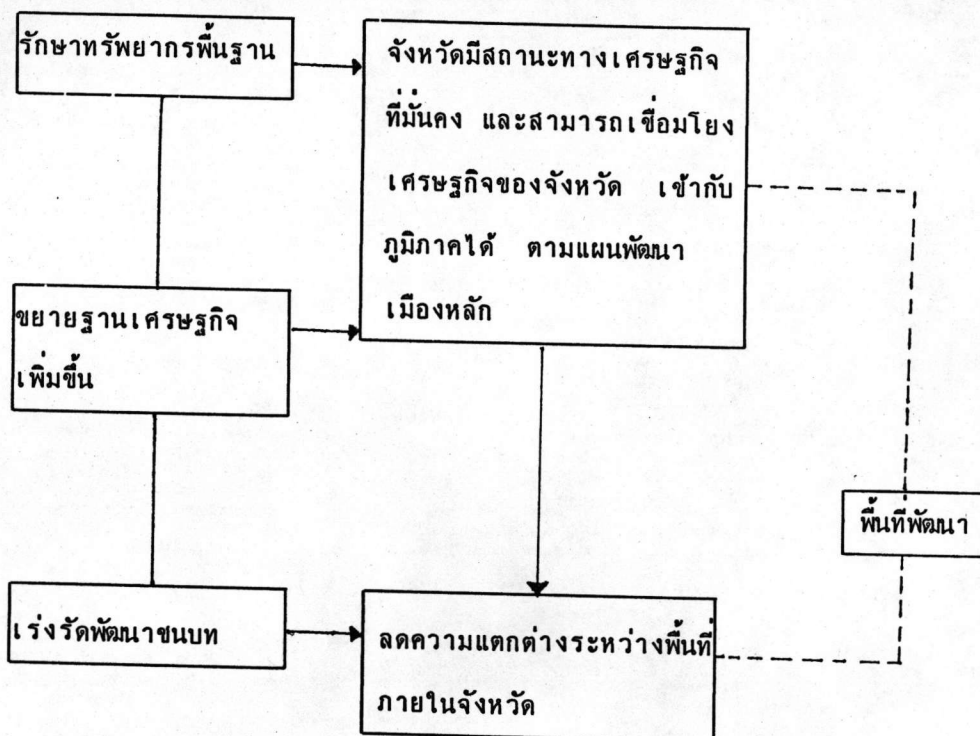
1. เพื่อยกระดับรายได้ประชากร
2. เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรมิให้เกิดความเสื่อมโทรม
3. เพื่อเสริมสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้มีความมั่นคง

แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดระนองประกอบด้วยแนวทางการพัฒนาสาขาการผลิตต่าง ๆ จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

1. กลุ่มสาขาการผลิตที่เป็นอาชีพพื้นฐาน ได้แก่ การประมง ป่าไม้ เหมืองแร่
2. กลุ่มสาขาการผลิตที่คาดหวังให้พัฒนาเป็นอาชีพหลักเพิ่มเติม ได้แก่ การเพาะปลูก การท่องเที่ยวและการบริการ

นโยบายการพัฒนา
จังหวัดระนอง

ผลที่คาดหวัง

แผนภูมิ 6.2 กรอบนโยบายในการพัฒนาจังหวัดระนอง

1. แนวทางการพัฒนาสาขาการผลิตที่เป็นอาชีพพื้นฐาน

ก. แนวทางการพัฒนาการประมง

จากการศึกษาสภาพการณ์และประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการประมงในจังหวัดระนองแล้ว พบว่า การประมงทะเลเป็นสาขาการผลิตที่มีบทบาทสำคัญมากที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับ การประมงน้ำกร่อย และการประมงน้ำจืด ในขณะที่เดียวกันก็เริ่มประสบปัญหาหลายประการที่เป็นอุปสรรคต่อการขยายตัว ซึ่งอาจสร้างผลกระทบหลายประการ ตั้งแต่การส่งออกของประเทศ การประกอบการประมง ตลอดจนผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่องกับการประมงหลายกลุ่ม เช่น โรงน้ำแข็ง โรงงานปลาป่น อู่เรือคานเรือ และผู้ค้าสัตว์น้ำและผลิตภัณฑ์อาหารสัตว์น้ำ เป็นต้น ดังนั้น จึงสมควรที่จะต้องหาแนวทางในการพัฒนา ซึ่งนอกจากจะพัฒนาการประมงทะเลให้มีสภาพฟื้นตัวขึ้นแล้ว ยังต้องมีการเตรียมการโดยพัฒนาส่งเสริมการประมงอื่น ๆ ให้ได้ผลผลิตเพิ่มมากขึ้นด้วย แนวทางการพัฒนาสาขาประมงมีดังนี้

1. การส่งเสริมการประมงทะเลในระดับรัฐบาล การประกาศเขตเศรษฐกิจจำเพาะ 200 ไมล์ทะเลของประเทศต่าง ๆ ทำให้ชาวประมงไทยไม่สามารถเข้าไปจับสัตว์น้ำในเขตนั้น ๆ ได้ รัฐบาลควรเจรจาทำความตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับสิทธิในการทำประมงในลักษณะความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้ชาวประมงไทยสามารถขยายเขตการผลิตได้กว้างขึ้น และปลอดภัยจากการถูกจับกุม

2. การส่งเสริมการเพาะเลี้ยงชายฝั่งทะเล การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งทะเล หรือการประมงน้ำกร่อย เป็นทางช่วยเพิ่มปริมาณสัตว์น้ำทางหนึ่งด้วยการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์ให้เป็นพื้นที่เพาะเลี้ยง ซึ่งกรมประมงควรให้ความช่วยเหลือทางด้านเทคนิค วิชาการและอุปกรณ์ที่จำเป็น

3. การพัฒนาแหล่งน้ำธรรมชาติ การประมงน้ำจืดอาจส่งเสริมได้โดยการสำรวจคัดเลือกแหล่งน้ำธรรมชาติมาทำการบูรณะและปรับปรุงให้เกษตรกรได้ทำการเลี้ยงสัตว์น้ำจืดต่าง ๆ โดยความช่วยเหลือของกรมประมงเช่นเดียวกัน

4. ส่งเสริมสิ่งอำนวยความสะดวกในการประกอบการประมงทะเล ซึ่งประสบปัญหาอยู่ด้วยการขยายขนาดของท่าเทียบเรือประมงให้กว้างขวางขึ้น เพื่อให้เรือประมงต้องรอเทียบท่านานเกินไป นอกจากนี้ ได้แก่ การลงทุนขุดลอกร่องน้ำที่นำเข้าสู่ท่าเทียบเรือให้ลึก เพื่อไม่ให้เรือประมงต้องเสียเวลารอให้น้ำทะเลขึ้นเสียก่อนจึงจะนำเรือเข้าเทียบท่าได้

5. ลงทุนตั้งอุตสาหกรรมห้องเย็นขึ้น สัตว์น้ำเป็นสินค้าที่ถูกจำกัดด้วยเวลาเน่าเสียได้ง่าย จึงควรมีกิจการห้องเย็นตั้งอยู่ในพื้นที่ เพราะจะช่วยให้เก็บสินค้าได้นานขึ้น

ข. แนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป่าไม้

อุตสาหกรรมที่เกี่ยวกับป่าไม้จำเป็นจะต้องพึ่งวัตถุดิบ คือ ป่าไม้ ดังนั้น กลยุทธ์ในการพัฒนาด้านวัตถุดิบจึงได้แก่การพัฒนาป่าขึ้นใหม่ แทนที่จะพยายามควบคุมการใช้ประโยชน์อย่างปราศจากผล นอกจากพัฒนาป่าปลูกแล้วก็จะส่งเสริมอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่มีมูลค่าสูงแทนการส่งไม้ออกไปรูปของวัตถุดิบ ดังนี้

1. ในพื้นที่ที่เป็นป่าทางเศรษฐกิจ ภาครัฐควรทำไม้ออกจากป่าให้มากขึ้น หรือทำออกทั้งหมดในพื้นที่จำกัด แล้วปลูกทดแทนด้วยไม้ที่มีคุณค่าสูง เพื่อให้ในอนาคตป่าทางเศรษฐกิจควรเป็นป่าปลูกซึ่งง่ายต่อการควบคุมและการจัดการ

2. ภาครัฐส่งเสริมให้เอกชนได้ปลูกต้นไม้ที่มีค่าสูง ได้แก่ การปลูกไม้รอบตัดฟัน ปานกลาง-ยาว สำหรับอุตสาหกรรมไม้แปรรูป ไม้อัด โดยให้ได้สัดส่วนกับการปลูกไม้รอบตัดฟันสั้น สำหรับการใช้ในอุตสาหกรรมเยื่อกระดาษ ไม้แผ่นและไม้พลังงาน เชื้อเพลิง

3. พัฒนาการวิธีการผลิตของอุตสาหกรรม ภาครัฐมีส่วนส่งเสริมในการพัฒนาโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับกรรมวิธีการผลิต และเครื่องมือเครื่องจักรให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ เพราะปัจจุบันนี้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังมีขนาดกิจการเล็กเกินไปที่จะพัฒนาให้เป็นอุตสาหกรรมเบ็ดเสร็จได้

ค. แนวทางในการพัฒนาเหมืองแร่

ในพื้นที่ตอนกลางของจังหวัด บริเวณตำบลหาดส้มแป้น หงาว ราชกรูด บางรีน และบางพระเหนือ เป็นบริเวณที่มีศักยภาพในการทำเหมืองแร่ โดยเฉพาะแร่ดีบุก ได้ต่อไปอีกประมาณ 20 ปี การทำเหมืองแร่มีความสำคัญต่อสภาวะทางเศรษฐกิจของจังหวัดมาก แต่ประสบปัญหาหลายประการ ซึ่งควรมีการหาทางแก้ไขโดยขอเสนอแนะแนวทางดังต่อไปนี้

1. เร่งผลิตข้อมูลพื้นฐานทางธรณีวิทยาและแหล่งแร่เพื่อหาแหล่งศักยภาพเพิ่มขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนและผู้ประกอบการ
2. อำนวยความสะดวกในการออกประทานบัตร ปัจจุบันการขอ ประทานบัตรต้องใช้เวลาานาน เพราะต้องผ่านขั้นตอนหลายขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ทรัพยากรธรณีจังหวัด ป่าไม้จังหวัด ป่าไม้เขต กรมทรัพยากรธรณี และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม เป็นการไม่ส่งเสริมบรรยากาศในการลงทุน ดังนั้นจึงควรให้ความสะดวกรวดเร็ว โดยให้ออกประทานบัตรได้ในระดับจังหวัด
3. ปรับปรุงวิธีการภาษีอากร การทำเหมืองแร่ต้องเสียภาษีหลายชนิด เช่น ค่าภาคหลวงแร่ ภาษีเงินได้ ภาษีบำรุงท้องที่ และภาษีศุลกากรในกรณีที่นำเข้าเครื่องจักรอุปกรณ์ต่าง ๆ การเก็บค่าภาคหลวงแร่เป็นการเรียกเก็บต่อหน่วยผลิตในแหล่งแร่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ถ้าถูกเรียกเก็บค่าภาคหลวง จะยิ่งทำให้ต้นทุนการผลิตสูง ซึ่งเป็นผลให้เหมืองหลายแห่งต้องหยุดการผลิต โดยเฉพาะ เหมืองแร่เล็ก ๆ ที่จะปิดตัวได้ทันทีเมื่อแร่ราคาตกต่ำ ทำให้แหล่งแร่นั้น ๆ ไม่ได้รับการพัฒนา ดังนั้นการเก็บค่าภาคหลวงจึงควรเก็บตามความยืดหยุ่นของราคาตลาด หรือควรเก็บเป็นภาษีรายได้โดยตรงมากขึ้น โดยมีการตรวจสอบและการควบคุมที่ดี ซึ่งจะก่อผลดีกว่าการเก็บจากต้นทุนการผลิต
4. ปรับปรุงระบบการตลาด ราคาแร่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ และการใช้แร่ในประเทศมีปริมาณน้อยกว่าการส่งออกมาก ความผันแปรทางเศรษฐกิจของประเทศ

อุตสาหกรรมมีผลต่อการค้าแร่ ประเทศผู้ผลิตจึงกระทบกระเทือนด้วย หากภาวะเศรษฐกิจต่างประเทศตกต่ำ ดังนั้น จึงควรมีการจัดตั้งสถาบันเก็บสต็อกแร่ คือเมื่อราคาแร่ตกต่ำให้สถาบันกองทุนรับซื้อเข้าสต็อก และเมื่อราคาสูงให้ผู้ผลิตขายได้โดยเสรี เมื่อแร่ขาดแคลน กองทุนก็จะนำแร่จากสต็อกออกขาย วิธีการนี้จะลดความเสี่ยงจากกิจการได้

5. ป้องกันและปราบปรามการทำเหมืองแร่ที่ผิดกฎหมาย รวมถึงการลักลอบนำแร่ออกนอกราชอาณาจักร เพื่อให้รัฐมีรายได้ครบถ้วนและสร้างคามยุติธรรมแก่ผู้ประกอบการเหมืองแร่ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

6. อนุรักษ์แร่และควบคุมสิ่งแวดล้อม การทำเหมืองบนบกสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมหลายประการ ได้แก่ การทำลายหน้าดิน ทำลายป่าไม้ ทำให้แหล่งน้ำลำคลองตื้นเขินเนื่องจากการตกตะกอน การทำลำคลองตื้นเขินทำให้ความสามารถในการรับน้ำในฤดูน้ำหลากลดน้อยลง จนเกิดน้ำท่วมได้ง่าย ฉะนั้นผู้ประกอบการจึงต้องรับผิดชอบในการปรับหน้าดินให้เรียบ มีการปรับปรุงที่ดินเหมืองแร่เก่ามาใช้ประโยชน์อื่น เช่น เป็นแหล่งน้ำเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ทำสวน ป่า เกษตรกรรม โรงงานอุตสาหกรรม หรือเขตที่อยู่อาศัย

2. แนวทางการพัฒนาสาขาการผลิตที่คาดหวังให้พัฒนาเป็นอาชีพหลักเพิ่มเติม ได้แก่ การพัฒนาการเพาะปลูก การท่องเที่ยวและการบริการ

ก. แนวทางการพัฒนาการเพาะปลูก

ผลผลิตทางการเกษตรต่าง ๆ เป็นวัตถุดิบสำคัญที่ใช้ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม ซึ่งก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มมากขึ้นตามแผนพัฒนาเมืองหลักนั้น กำหนดให้เมืองหลักนั้นเป็นที่ตั้งของอุตสาหกรรมภายในภาคที่ไว้วัตถุดิบจากเมืองบริวารที่อยู่รอบ ๆ ดังนั้น การพัฒนาการเพาะปลูกให้เขตจังหวัดระนอง นอกจากจะเป็นการสร้างฐานเศรษฐกิจเพิ่มเติมแล้วยังเป็นการตอบสนองต่อแผนพัฒนาเมืองหลักอีกด้วย แนวทางในการพัฒนาการเพาะปลูกประกอบด้วยแนวทางต่าง ๆ ต่อไปนี้

1. ส่งเสริมการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่เป็นวัตถุดิบของอุตสาหกรรม ตัวอย่างเช่น ยางพารา เป็นต้น ด้วยการปรับปรุงคุณภาพดิน พัฒนาแหล่งน้ำ และ สนับสนุนทางด้านเทคโนโลยีการเกษตรต่าง ๆ

2. พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่ในชนบท เป็นที่ดินผืนเล็ก ๆ ควรส่งเสริมในด้านการคมนาคมติดต่อกับพื้นที่ภายนอกให้สะดวกรวดเร็วมากขึ้น

ข. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว

ในปัจจุบันนี้ จังหวัดระนองมีที่ตั้งอยู่บนเส้นทางท่องเที่ยวด้านชายฝั่งทะเลอันดามัน ตอนบน-ตอนกลาง ที่เป็นเขตทรัพยากรท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ได้แก่ ภูเก็ต และ พังงา ดังนั้น หากมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้เกิดขึ้นอย่างจริงจังในพื้นที่จังหวัดระนองแล้ว จะช่วยกระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางการค้า และการบริการในชุมชนเมืองมากขึ้น นอกจากนี้ ยังเป็นการเอื้อประโยชน์ให้นักท่องเที่ยวได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยวอย่างคุ้มค่า

ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่สมควรได้รับการพัฒนา ได้แก่ พื้นที่ท่องเที่ยวสำคัญ 2 บริเวณ ได้แก่

บริเวณจุดชายแดน ไทย-พม่า คือจุดท่องเที่ยวระหว่างตำบลปากน้ำกับ เกาะสอง (หรือวิคตอเรียพอยท์) ของประเทศพม่า ซึ่งมีสภาพการณทางด้านภูมิประเทศ และวัฒนธรรมที่แตกต่างจากประเทศไทย จึงเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี โดยที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปกลับ ได้ภายใน 1 วัน

บริเวณแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดระนองเอง ซึ่งในปัจจุบันมีลักษณะของการเดินทางเป็นเพียงจุดแวะผ่านเท่านั้น ได้แก่ บริเวณม่อนน้ำร้อน ซึ่งมีที่ตั้งห่างจาก เขตเทศบาลเมืองระนองเพียง 3 กิโลเมตร เป็นเขตที่ควรได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นทรัพยากรท่องเที่ยวที่แปลก หรือแตกต่างจากทรัพยากรอื่น โดยทั่วไป

กลวิธีในการพัฒนา ได้แก่ การชักชวน ประชาสัมพันธ์เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งพยายาม ปรับปรุงให้พื้นที่มีความพร้อมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้น

ค. แนวทางการพัฒนาการบริการ

การพัฒนาการค้าและการบริการมักจะต้องทำการพัฒนาโดยผ่านกระบวนการพัฒนา ศูนย์กลางชุมชน

ทั้งนี้ ลักษณะของกลวิธีในการพัฒนาศูนย์กลางชุมชนต้องเน้นการพัฒนาการบริการ สาธารณะต่าง ๆ ภายในเมืองเป็นหลัก เนื่องจาก พื้นที่ใด ๆ ที่มีบริการสาธารณะครบถ้วน พื้นที่นั้น ๆ จะเกิดมีปัจจัยดึงดูดกระตุ้นให้เกิดการรวมตัวของชุมชนมากขึ้น ซึ่งการขยายตัวของชุมชนจะช่วยให้การค้าและการบริการขยายตัวตามในลักษณะรองรับ หรือเอื้อประโยชน์ต่อกันและกัน

การพัฒนาการค้าและการบริการภายในชุมชนเมือง จะเป็นการสนับสนุนต่อเศรษฐกิจ การผลิตของจังหวัด อาทิ เช่น การค้าสัตว์น้ำทะเล ไม้พิน ถ่านไม้ แร่ดีบุก รวมทั้ง สาขาการผลิตที่จะสนับสนุน ส่งเสริมในอนาคต ได้แก่ สาขาการท่องเที่ยว

6.3.2 แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปัจจัยส่งเสริมต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและคุณภาพชีวิตประชากรทั้งภายในเมืองและ ชนบท ดังนั้น จึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการพัฒนาได้เป็น 2 ประการ คือ

1. เพื่อกระจายการพัฒนาหรือความเจริญให้เท่าเทียมกันทุกพื้นที่ โดยเฉพาะเขตชนบท

2. เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การผลิตในภาคอุตสาหกรรม
แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ และโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม ซึ่งควรมีแนวทางการพัฒนาดังนี้ คือ

ก. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพ

1. พัฒนาท่าเทียบเรือประมง ด้วยการขยายขนาดท่าเทียบเรือให้กว้างขึ้น เพื่อให้สามารถให้บริการด้านการขนถ่ายสินค้า สัตว์น้ำ น้ำมัน น้ำแข็ง ตลอดจนการซ่อมเครื่องยนต์แก่เรือประมงได้อย่างเพียงพอ

2. เป็นการสร้างและบำรุงเส้นทางถนนในเขตชนบท การดำเนินการอาจดำเนินการได้ทุกปี โดยผ่านโครงการ กสช.

3. ขยายบริการไฟฟ้าไปยังตำบลหมู่บ้านที่ไม่มีไฟฟ้า ทั้งนี้อาจจัดเป็นโครงการไฟฟ้าชนบทที่ผู้ใช้บริการมีส่วนในการออกค่าใช้จ่าย

4. จัดเตรียมแหล่งน้ำอุปโภคบริโภคให้เพียงพอสำหรับในเขตเมืองและชนบททุกแห่ง ด้วยการสร้างอ่างเก็บน้ำขนาดเล็กและขนาดกลาง ด้วยการขอความช่วยเหลือจากกรมชลประทาน ส่วนในระดับหมู่บ้าน อาจจัดสร้างถังเก็บน้ำฝนขนาดใหญ่ เพื่อใช้ประโยชน์เป็นส่วนรวม

ข. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางสังคม

1. พัฒนาการศึกษา โดยเน้นคุณภาพด้านการเรียนการสอน โดยเฉพาะสาขาช่างฝีมือ ที่จะเป็นแรงงานในอุตสาหกรรมของจังหวัดต่อไป

2. พัฒนาการสาธารณสุข ด้วยการกระจายบุคลากรให้มีจำนวนที่เพียงพอและได้มาตรฐานที่ควรจะเป็น

กระบวนการและผลการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาจังหวัดระนองทั้งหมด ปรากฏในแผนภูมิที่ 6.3

แผนภูมิ 6.3 กระบวนการและผลการการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาจังหวัดระยอง

